

RAKARÖR

INFORMATIONSBLAD FRÅN LABORATORIEMEDICIN

Nr 51 december

KLINISK KEMI

B-Neutrofiler, ett förtydligande

-Staffan Wikström-

I föregående Raka Rör skrev jag att det på kem lab i Sunderbyn finns möjligheter att analysera B-Neutrofiler.

Analysen är avsedd för situationer där den vita blod bilden i övrigt är ointressant och där svaret önskas så snabbt som möjligt, t.ex. vid cytostatikabehandling.

Analysen går inte att göra på övriga sjukhuslab för närvarande. Jag ber därför er som anlita sjukhuslaboratorierna i **Gällivare, Kalix, Kiruna och Piteå att fortsätta att beställa maskindiff.**

Ni får svaren på detta snabbare än om provrören skall transporteras till Sunderbyn!

Alltid serumrör till Homocystein

-Eija Lundströmer-

Vi har på klin kem lab i Sunderbyn bytt analysinstrument för homocystein, vilket innebär att analysen endast kan utföras ur serumrör.

Nu analyseras proverna allteftersom de kommer till lab mot tidigare batchkörningar (”tillsammans”). Vi vill också påminna om att homocystein bör centrifugeras omedelbart. Om detta inte är möjligt, ska provet förvaras kylt och centrifugeras inom 60 minuter. Om provet får stå ocentrifugerat, kommer homocysteinnivån att öka på grund av produktion från röda blodkroppar.

Analys av CKMB läggs ner i hela länet

-Eija Lundströmer-

CKMB lades ner i Sunderbyn den 15 september, i Kalix 1 november och i Piteå 18 november.

Klin kem lab i Gällivare slutar analysera CKMB den 1 januari 2009.

Analysen har funnits länge, men är nu ersatt av Troponin T som hjärtmuskelskademarkör.

Jag älskar inte tjat...

-Eija Lundströmer-

- ... och jag lovar att sluta så snart det fungerar hyfsat. Än gör det inte det!
- Ni måste sända en remiss till de rör ni skickar för att vi ska veta vilka analyser som önskas. För att slippa slänga alla rör som inte har någon beställning försöker vi i första hand kontakta er. I andra hand skapar vi en beställning efter information på röret, men om det är många prover finns inte alla med på etiketten. I november skapades ungefär 180 beställningar hos oss, d.v.s. 180 avvikelser.
- Rätt etikett till rätt rör och LID-numret högst upp mot korken.
- Kontrollera provtagningstid och datum, korrigera vid behov! Vad ska vi tro om alla rör som kommer till lab redan innan proven är tagna?
- Om ni ber patienten gå till vårdcentralen och lämna prov, är det viktigt att ni även lägger upp det i VAS och märker ”annan provtagare”. Vårdcentralen kan lägga upp provet, men de får problem när svaren kommer i omgångar. Mer om detta kan du läsa i VAS-portalen.
- Och så var det urinsamlingarna. Det finns ett tvingande fält för dygns mängd vid beställning av urinsamling där en del fyller i 1 mL (dygns mängd!) för att få ut etiketten. Det måste man självklart ändra innan sändning och det räcker inte att skriva volymen med meddelande till lab. Detta gäller alla heldygns samlingar som tU-Protein, tU-Kreatinin etc. Volymen databehandlas och korrigeras inte av någon och ni kan själva räkna ut hur fel det blir. Undantaget är tU-Albumin där man kan även ha en nattsamling och ange både tid och volym.

Analys av S-Fenemal har lagts ner

-Staffan Wikström-

Serumfenemalanalys har den 12 november lagts ner i Sunderbyn.

Prov skickas till Klinisk kemi, NUS.

MIKROBIOLOGLABORATORIET

Provtagning för Transglutaminas antikroppar på barn

-Gunnar Granberg-

På grund av automatisering av denna analys behöver vi en större volym serum än tidigare.

I första hand föredrar vi ett vakutainer-rör med röd propp. När ni tar i mikrotainer-rör av den nya, längre modellen med röd propp, fyll till övre strecket (500 µL). Den äldre, mindre modellen med röd propp passar dåligt i vår analysmaskin. Om ni måste använda upp dem, ta då två rör.

Nephropathia epidemica IgG och IgM antikroppar mot Puumalavirus

-Olle Gustavsson-

Puumala virus orsakar sjukdomen sorkfeber (Nephropathia epidemica). Diagnostiken utförs vid mikrobiologiska laboratoriet, Sunderby sjukhus. Ny svarsrutin har införts v. 40:

- IgG antikroppar mot Nephropathia epidemica har ersatts med: IgG antikroppar mot *Puumala virus*
- IgM antikroppar mot Nephropathia epidemica har ersatts med: IgM antikroppar mot *Puumala virus*

Akutsvar

-Olle Gustavsson-

Akutsvar på analyser ges endast då akut svar har begärts.

Direktmikroskopi

-Olle Gustavsson-

Direktmikroskopi på mikrobiologiska preparat utförs endast på begäran på remissen.

⇒ Till sida 2

MIKROBIOLOGLABORATORIET

Herpes simplex 1 och 2 (HSV-1 och HSV-2), antigenpåvisning med immunofluorescens

-Olle Gustavsson-

Vi får prover från blåsbottenskrap på objektglas med HSV-1 och HSV-2 frågeställning.

Resultatet är mycket avhängigt av provtagningen. Metodens känslighet ligger normalt kring 80 procent, men kan vara lägre.

För att optimera diagnostiken bör två prover tas av klinikern och skickas till oss i Sunderbyn.

1. Utstryk på glas av blåsskrap görs som tidigare för IF-diagnostik hos oss därtill
2. Med bomullsarmerad pinne tas prov från blåsbotten, vilken sätts i virustransportmedium för odling. Finns inte virustransportmedium till hands, sätts bomullsarmerade pinnen i 1 milliliter steril koksalt för PCR.
Pinnprovet vidarebefordras av oss till viruslaboratoriet i Umeå, om IF-utstryket är negativt.

Kliniska upplysningar saknas på remiss

-Olle Gustavsson-

Det är fortfarande dåligt med relevanta kliniska upplysningar på remisser till laboratoriet.

Är patienten sjuk – ange då anamnesuppgifter, symtom, behandling och frågeställning.

Ni får då kvalitativt bättre analys och svar, vilket gagnar både behandlande läkare och i slutändan patienten.

Hälsundersökning av asylsökande och flyktingar

-Olle Gustavsson-

Smittskyddsläkaren rekommenderar i ”Hälsundersökning av asylsökande och flyktingar. Åtgärder motiverade av smittskyddsskäl, 2007-11-29” att följande analyser utförs på serologiska prov från asylsökande och flyktingar:

Hepatit B	HBs-ag
Hepatit C	anti-HCV
HIV	anti-HIV
Syfilis	syfilistest

Samma prover för smittsamhetsbedömning bör kunna tillämpas även för andra personer som kommer från Asien, Afrika, Latinamerika, sydöstra och östra Europa.

Kampanjen HCV-92

-Olle Gustavsson-

Kampanjen fortskrider för undersökning av hepatit C bland dem som fått blodtransfusion före 1992. Till och med den 24 november redovisas följande resultat

Totalt antal provtagna	1 859
Positiva i screening	15
HCV-RNA positiva i PCR	5 (för två av de 15 föreligger ej verifikationsresultat)

Kampanjen har hittills fungerat över förväntan bra. Utan att ha undersökt samtliga landstings statistik, ligger Norrbotten mycket högt i antalet undersökta per 100 000 invånare två månader efter kampanjen inleddes. Mikrobiologiska laboratoriet har inte fått några negativa reaktioner med anledning av kampanjen, utan allt synes från vår horisont löpt friktionsfritt. Detta är ovanligt när något nytt förs in, vare sig det avser undersökningar eller metodförändringar. Kraftigt bidragande till detta är ett mycket förtjänstfullt planerings- och logistiskt arbete av Dennis Kvist och medarbetare vid Landstingets kansli.

Urindiagnostik

-Olle Gustavsson-

Inför månadskiftet september/oktober gjordes en översyn av diagnostiken för urinodlingarna med anpassning till landets nationella referensmetodik. I första hand kom det att röra svarsrutinerna. Likartat kampanjen HCV-92 förefaller förändringarna förlöpt friktionsfritt. Något enstaka telefonsamtal har erhållits för hjälp med tolkning av svar.

PATOLOGI OCH CYTOLOGI

Förbättrad tillgänglighet via Internet

-Anders Ackelid-

Under oktober startades de nya tjänsterna Connect Kvinna och Barnmorska. Tjänsterna är utvecklade av Profdoc LAB AB och är en del av gynekologiska cellprovskonrollens administration.

För kvinnorna inom cellprovskontrollen innebär Connect Kvinna att de kan om- eller avboka sin erbjudna provtagningstid på Internet när som helst under dygnet i stället för att passa telefontider. De kan även inboka sig igen för provtagning om de tidigare avbokat sin tid. Möjligheten att omboka på vanligt sätt med telefon kvarstår.

Fler förbättringar väntas inom de närmaste månaderna med t.ex. SMS-påminnelse.

Connect Barnmorska är en stor förbättring för provtagarna. Barnmorskorna tar numera själva ut dagens kallelsejournal på landstingets intranät i stället för tidigare brevskickad, som ofta blev inaktuell. Andra landsting har mycket goda erfarenheter av Connect Kvinna och Barnmorska och det finns stora utvecklingsmöjligheter.

Prenumerera Raka Rör

-Pirjo Johansson-

Nu är samlingssidan för Raka Rör prenumererbar.

Ni som inte längre önskar Raka Rör i pappersformat skickat av oss, var god kontakta mig pirjo.johansson@nll.se så att era adresser kan tas bort från adressregistret.

Laboratoriemedicin

önskar

God Jul och Gott Nytt År!

